

19.3.2021

Kaupunginmuseon lausunto Kaskiauranpolku 7 poikkeamispäätöshakemuksesta

HEL 2021-001362 T 10 04 01

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa koskien Kaskiauranpolku 7 poikkeamista. Hakemuksessa haetaan poikkeamista asemakaavassa määrättyjen asuntojen lukumäärästä. Suunnitelmassa puretaan tontilla oleva omakotirakennus ja se korvataan kolmen erilliskorvauksen ryhmällä. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön näkökulmasta, ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kaskisaari

Kaskisaari on kuulunut 1900-luvun alkupuolella helsinkiläisten suurliikemiesten omistamiin maa-alueisiin, tässä tapauksessa ilmeisesti kaupungissa toimineen apteekkari Einar Idmanin. Saarelle sijoittui 1900-luvun alussa joukko huviloita, jotka edustivat saaristoon levittäytyneitä helsinkiläistä huvila-asutusta. Kaskisaari liitettiin kaupunkiin vuoden 1946 suuressa alueliitoksessa. 1900-luvun alun huvilat korvautuivat vähitellen 1960-luvun alusta alkaen uusilla, modernistisilla esikaupunkihuviloilla, jotka muodostavat alueelle historiallisesti, rakennustaiteellisesti ja kulttuuriympäristön näkökulmasta arvokkaan kokonaisuuden. Moderni esikaupunkihuvila on taidehistoriallisen tutkimuksen perusteella eräs modernin arkkitehtuurin uusista ja arkkitehtonisesti innovatiivisista, korkeatasoisista tyypeistä. Kaskisaaren kohteita suunnittelivat 1960-luvulla aikansa tunnetuimmat arkkitehdit, mm. Lauri Silvennoinen, Timo Penttilä, Osmo Sipari ja Eero Aarnio. Perustasoakin edustavat modernistiset kohteet Kaskisaarella ovat laadukkaita osia kokonaisuutta.

Alueen keskeisten kohteiden säilymisen tultua uhatuksi 2010-luvun alussa, on kaupunginmuseo yhdessä asemakaavoituksen asiantuntijoiden kanssa laatinut alustavan alueinventoinnin Kaskisaaren kohteista vuonna 2012. Alueen asemakaavat 1970-80 -luvuilta eivät ole rakennussuojelun näkökulmasta ajantasaisia, eikä saaren kohteita Villa Idmania lukuun ottamatta ole suojeltu. Kaupunkisuunnittelulautakunnalle esitettiin 15:ta Kaskisaaren kohteen asettamista rakennuskieltoon v. 2012, asemakaavan päivittämisen johdosta. Rakennuskieltoesitykseen sisältyi myös Kaskiauranpolku 7 kohde. Lautakunta kuitenkin hylkäsi esityksen, ja Kaskisaaren arvokas rakennusperintö ja kulttuuriympäristö ovat edelleen suojattomia.

19.3.2021

Kaskiauranpolku 7

Kaskisaaren 1960-luvun arkkitehtuurin ominaispiirteisiin kuuluu asuntojen korkealaatuinen tilasuunnittelu, sisätilojen välitön liittyminen luonnonympäristöön ja maisemaan, joka toimii suunnittelun lähtökohtana. Rakentamisessa on käytetty juurevia ja ajattomia rakennusmateriaaleja: muurattua tiiltä, kuparipeltiä, lasipintoja ja lautaverhoilua. Uudempia kokeellisia materiaaleja edustaa esimerkiksi mineriittilevy. Tärkeäksi ominaispiirteeksi nousee se, kuinka arkkitehtuuri ohjaa liikkumista puutarhasta rakennukseen tai talon sisällä erilaisten tilasiirtymien avulla. Keskeisiä ovat sekä näkymät talon sisällä ja talosta ulos. Julkisivujen keskeinen piirre ovat pintajaon harkitut suhteet, sekä selkeä vastakohtaisuus avoimien ja suljettujen pintojen välillä. Alueen alkuperäistä luonnonympäristöä täyskokoisin metsäpuuin on säilynyt, ja sitä on rakentamisessa vaalittu. Näistä alueen arkkitehtuurin ominaispiirteistä on Kaskiauranpolku 7 edustava esimerkki. Rakennus on myös osa Kaskiauranpolun varren säilynyttä 1960-luvun kokonaisuutta. Näistä syistä museo on esittänyt arkkitehti Esa Koivuniemen vuonna 1961 suunnittelemaa Talo Virtaa (os. Kaskiauranpolku 7) suojeltavien talojen joukkoon.

Kaskisaaren ensimmäisessä asemakaavassa v. 1970 Kaskiauranpolku 7 tontti on esitetty erillispientalon tontiksi, Kaskisaaren rantatonttien tapaan, mikä vastasi tontin toteutunutta rakennustapaa. Asemakaavaa on muutettu vuonna 1980, jolloin tontin käyttötarkoitukseksi muutettiin AOR: Omakotitalojen, rivitalojen ja muiden kytkettyjen pientalojen korttelialue, e=0,25. Kohteen asemakaava on rakennussuojelun näkökulmasta vanhentunut.

Lausunto

Kaupunginmuseo ei puolla hanketta, jossa Kaskisaaren 1960-luvun rakennusvaiheen arvokkaaksi arvoitettuja kohteita puretaan. Rakentamisessa ja kohteiden ylläpidossa tulee huomioida alueen kulttuuriympäristön poikkeuksellisen laadukkaita ominaispiirteitä, lausunnossa kuvatuista lähtökohdista. Viime vuosien uudisrakentaminen alueella ei museon arvion mukaan valitettavasti ole tyydyttävästi täyttänyt näitä kulttuuriympäristön tavoitteita.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Johanna Björkman

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

19.3.2021

ts. kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566